

Dokument z posiedzenia

B9-0327/2023

5.7.2023

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącego Komisji /
wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki
bezpieczeństwa

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w Libanie
(2023/2742(RSP))

Pedro Marques, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos
w imieniu grupy S&D

B9-0327/2023

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Libanie
(2023/2742(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Libanu, w szczególności rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie sytuacji w Libanie¹,
 - uwzględniając oświadczenie prasowe delegacji do spraw stosunków z krajami Maszreku w sprawie oficjalnej wizyty w Libanie w dniach 19–23 czerwca 2023 r.,
 - uwzględniając Układ eurośroziemnomorski z dnia 30 maja 2006 r. ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Libańską, z drugiej strony²,
 - uwzględniając decyzję Rady UE z dnia 26 lipca 2022 r. o przedłużeniu do 31 lipca 2023 r. obowiązywania przepisów o ukierunkowanych sankcjach w związku z sytuacją w Libanie,
 - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 30 lipca 2022 r. wydane w imieniu UE w sprawie sytuacji w tym kraju,
 - uwzględniając umowę morską między Libanem a Izraelem wynegocjowaną w dniu 27 października 2022 r.,
 - uwzględniając wydany przez Bank Światowy wiosną 2023 r. Lebanon Economic Monitor [Monitor gospodarczy dotyczący Libanu] zatytułowany „The Normalization of Crisis is No Road for Stabilization” [Normalizacja kryzysu nie jest drogą do stabilizacji],
 - uwzględniając ostateczne wnioski służb Międzynarodowego Funduszu Walutowego z marca 2023 r. w sprawie misji na podstawie art. IV w 2023 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów z ramienia UE na temat wyborów parlamentarnych, które odbyły się 15 maja 2022 r.,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że obecna sytuacja w Libanie jest głęboko niepokojąca ze względu na kryzys polityczny, gospodarczy, społeczny i finansowy; mając na uwadze, że Liban jest bliskim i ważnym partnerem Unii Europejskiej; mając na uwadze, że partnerstwo to opiera się na wspólnych interesach, długotrwałych więziach historycznych

¹ Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 143.

² Dz.U. L 143 z 30.5.2006, s. 2.

i kulturalnych, regularnym dialogu politycznym i społecznym oraz szeroko zakrojonych kontaktach międzyludzkich;

- B. mając na uwadze, że Liban dysponuje prężnym społeczeństwem obywatelskim, związkami zawodowymi, środowiskiem akademickim, artystami i grupami młodzieżowymi, które mobilizują i wzywają do pilnych reform;
- C. mając na uwadze, że 4 sierpnia 2020 r. w wyniku niszczycielskiego wybuchu ogromnej ilości saletry amonowej w porcie w Bejrucie śmierć poniosło ponad 200 osób, 6 500 osób zostało rannych i zniszczonych zostało 74 000 domów, w wyniku czego bezpośrednio ucierpiało 300 000 osób; mając na uwadze, że trzy lata po wybuchu nie zakończono jeszcze dochodzenia w sprawie jego przyczyn – głównie z powodu korupcji – a winni nie zostali zidentyfikowani i pociągnięci do odpowiedzialności;
- D. mając na uwadze, że korupcja jest jednym z głównych problemów utrudniających rozwój Libanu i osiągnięcie przez niego dobrobytu oraz pogłębiających wyobcowanie obywateli z systemu politycznego i brak zaufania do niego; mając na uwadze, że stanowi ona zjawisko powszechne i przenika wszystkie warstwy społeczeństwa;
- E. mając na uwadze, że od 31 października 2022 r., tj. od zakończenia kadencji prezydenta Michela Aouna, nie wybrano jego następcy;
- F. mając na uwadze, że 10 września 2021 r. w Libanie powstał rząd tymczasowy, który nadal nie przeprowadził reform zmierzających do wyeliminowania korupcji oraz utrzymania stabilności i postępu gospodarczego;
- G. mając na uwadze, że pomimo kryzysu w Libanie udało się zorganizować wybory powszechne, które odbyły się 15 maja 2022 r.; mając na uwadze, że zgodnie z ustaleniami misji obserwacji wyborów z ramienia UE „wybory te odbyły się w cieniu powszechnych praktyk kupowania głosów i klientelizmu, które zakłóciły równe warunki działania i poważnie wpłynęły na wynik wyborów. Kampania przebiegała w ożywionej atmosferze, choć towarzyszyły jej różne przypadki zastraszania – w tym w mediach społecznościowych – oraz przypadki zakłócania kampanii. W przestrzeni internetowej panowała powszechna manipulacja informacjami. Ramy prawne regulujące finansowanie kampanii wykazują poważne niedociągnięcia w zakresie przejrzystości i rozliczalności. Choć na ogół przestrzegano wolności wypowiedzi, to media nie zapewniły wszystkim jednakowej widoczności i wyważonego przekazu”;
- H. mając na uwadze, że w wyniku dochodzenia w sprawie transakcji, w które rzekomo zaangażowani byli prezes Banku Centralnego Riad Salameh i jego brat, libański prokurator generalny wszczął dochodzenie, a co najmniej sześć państw europejskich, w tym Francja, Niemcy i Luksemburg, również wszczęło dochodzenie w sprawie stawianych Riadowi Salamehowi zarzutów prania pieniędzy; mając na uwadze, że wydano wobec niego kilka nakazów aresztowania, ostatnie przez Francję 16 maja 2023 r. i Niemcy 23 maja 2023 r., a Interpol wydał czerwoną notę;
- I. mając na uwadze, że decyzją Rady z dnia 30 lipca 2021 r. ustalono ramy ukierunkowanych sankcji wobec osób i podmiotów odpowiedzialnych za podważanie demokracji lub praworządności w Libanie; mając na uwadze, że sankcje te obejmują zakaz podróżowania w obrębie UE oraz zamrożenie aktywów osób, które uporczywie

utrudniają tworzenie rządu, poważnie utrudniają organizację wyborów, uniemożliwiają lub utrudniają realizację planów zatwierdzonych przez władze libańskie i wspieranych przez UE, a mających poprawić rozliczalność i ulepszyć zarządzanie, w tym w sektorze bankowym i finansowym, lub też dopuszczają się poważnych uchybień finansowych w gospodarowaniu środkami publicznymi, czynów objętych Konwencją Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji albo nieuprawnionego wywozu kapitału;

- J. mając na uwadze, że Liban przyjął około 1,5 miliona syryjskich uchodźców, a także około 15 800 uchodźców zarejestrowanych przez Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (UNHCR), pochodzących z Etiopii, Iraku, Sudanu i z innych miejsc, oraz około 207 700 uchodźców palestyńskich;
- K. mając na uwadze, że uchodźcy palestyńscy w Libanie nadal borykają się z poważnymi wyzwaniem i ograniczeniami, a większość z nich żyje w ubóstwie i korzysta z pomocy Agencji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) jako głównego źródła utrzymania;
- L. mając na uwadze, że w ostatniej rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Libanu (2650 (2022)), przyjętej 31 sierpnia 2022 r., przedłużono mandat UNIFIL do 31 sierpnia 2023 r. i przypomniano o potrzebie trwałego zawieszenia broni między Izraelem a Libanem zgodnie z zasadami zapisanymi w rezolucji nr 1701 (2006);
- M. mając na uwadze, że Liban nie ratyfikował jeszcze czterech z dziesięciu podstawowych międzynarodowych konwencji pracy (MOP), a mianowicie Konwencji nr 87 dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych, Konwencji nr 155 dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy, Konwencji nr 187 dotyczącej struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy oraz Protokołu nr 29 z 2014 r. do Konwencji dotyczącej pracy przymusowej;
- N. mając na uwadze, że suwerenny, zjednoczony i demokratyczny Liban ma z kolei kluczowe znaczenie dla stabilności, bezpieczeństwa i pokojowego rozwoju całego Bliskiego Wschodu; mając na uwadze, że ingerencje z zewnątrz szkodzą rozwojowi i stabilności Libanu;
- 1. stanowczo domaga się, aby rząd Libanu zareagował na potrzeby i ambicje ludności libańskiej, a w szczególności aby wdrożył reformy, które są absolutnie niezbędne do przezwyciężenia obecnego i dotąd niespotykanego kryzysu społecznego, gospodarczego i humanitarnego; wyraża poważne zaniepokojenie przeszkodami we wdrażaniu niezbędnych reform i wzywa libańskich przywódców do priorytetowego traktowania interesów narodowych;
- 2. apeluje do rządu, parlamentu i banku centralnego o podjęcie wspólnych, szybkich i decydowanych działań zmierzających do wyeliminowania długotrwałych uchybień instytucjonalnych i strukturalnych w celu ustabilizowania gospodarki i utorowania drogi do silnej i trwałej odbudowy po kryzysie;
- 3. przypomina, że przeprowadzenie przejrzystego, niezależnego, bezstronnego i skutecznego dochodzenia w sprawie wybuchu w porcie w Bejrucie jest priorytetem i należy je zapewnić; wzywa władze Libanu do przestrzegania procedur sądowych i respektowania niezawisłości sądownictwa oraz do wsparcia wszelkich starań o

odpowiednie zbadanie sprawy i pociągnięcie do odpowiedzialności osób podejmujących decyzje, które doprowadziły do wybuchu w bejruckim porcie; wzywa do wysłania niezależnej międzynarodowej misji rozpoznawczej do Libanu, która pod auspicjami ONZ zbada przyczyny wybuchu w Bejrucie; nalega, by osoby uznane za bezpośrednio lub pośrednio odpowiedzialne za wybuch pociągnięto do odpowiedzialności za ofiary śmiertelne i szkody wyrządzone ludności Libanu; wzywa państwa członkowskie UE zasiadające w Radzie Praw Człowieka ONZ do podjęcia inicjatywy, która może doprowadzić do ustanowienia misji informacyjnej w celu zbadania wybuchu w porcie w Bejrucie;

4. wzywa rząd Libanu, by powziął wszelkie środki niezbędne do wyeliminowania praktyk korupcyjnych, w tym transferów kapitału publicznego i uchylania się od opodatkowania, by zapewnił pełną niezależność przyszłych członków Krajowego Biura Antykorupcyjnego oraz by zwrócił się do społeczności międzynarodowej o udzielenie wsparcia technicznego za pośrednictwem mechanizmów ONZ i Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji w celu zagwarantowania przejrzystości i pełnej rozliczalności wobec ludności Libanu; przypomina, że UE, Bank Światowy i ONZ zażądały stworzenia niezależnego i przejrzystego wymiaru sprawiedliwości, przyjęcia nowoczesnej ustawy o zamówieniach publicznych oraz wprowadzenia w życie strategii antykorupcyjnej, a także potępia brak działań ze strony kolejnych libańskich rządów w ostatnich latach;
5. wzywa władze Libanu do poprawy skuteczności ram zarządzania, przeciwdziałania korupcji oraz praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT), aby odzyskać zaufanie społeczne do polityki rządu i promować wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu; uważa, że prowadzona obecnie analiza sposobu sprawowania rządów umożliwi opracowanie planu reform, a także wzmocni niezawisłość i integralność systemu sądownictwa oraz poprawi rozliczalność w całym sektorze publicznym; zauważa ponadto, że należy niezwłocznie wdrożyć przyjęte prawo zamówień publicznych, które jest zgodne z najlepszymi standardami międzynarodowymi, począwszy od zapewnienia pełnej funkcjonalności Urzędu Zamówień Publicznych i platformy e-zamówień;
6. wzywa Komisję i państwa członkowskie UE do konstruktywnej współpracy z rządem Libanu w realizacji reform strukturalnych i sektorowych niezbędnych do odblokowania znacznej pomocy makrofinansowej ze strony UE oraz w zacieśnianiu naszych stosunków handlowych, pod warunkiem uzyskania namacalnych postępów w realizacji niezbędnych reform;
7. wzywa władze Libanu do jak najszybszego wznowienia rozmów z MFW, by reformy przyniosły namacalną poprawę sytuacji mieszkańców Libanu borykających się z problemami; wzywa władze Libanu, by udzieliły wsparcia społecznościom będącym w najtrudniejszej sytuacji, w tym z wykorzystaniem siatek bezpieczeństwa socjalnego;
8. postuluje zmianę ustawy o tajemnicy bankowej w celu wyeliminowania pozostałych krytycznych niedociągnięć; apeluje w szczególności o to, by odpowiednie agencje miały dostęp do danych dotyczących transakcji i depozytów osób fizycznych na poziomie klienta; domaga się ponadto modernizacji ram prawnych i instytucjonalnych banku centralnego i innych organów bankowych w celu wzmocnienia zarządzania

- i odpowiedzialności, tak aby przywrócić zaufanie do instytucji; wnosi o opublikowanie wyników specjalnego audytu banku centralnego, aby zwiększyć przejrzystość;
9. podkreśla, że w Libanie przebywa największa na świecie liczba uchodźców z Syrii; zwraca uwagę na szczególną odpowiedzialność reżimu syryjskiego za tę ciągle dramatyczną sytuację humanitarną; apeluje, aby UE dalej wspierała syryjskich uchodźców w Libanie i społeczności przyjmujące przez zwiększenie środków finansowych; przypomina o trudnej sytuacji uchodźców palestyńskich w Libanie, w tym osób przesiedlonych do tego kraju z sąsiedniej Syrii; wzywa w związku z tym do zapewnienia stałego i zwiększonego finansowania UNRWA, aby zagwarantować ciągłość świadczenia podstawowych usług na rzecz społeczności uchodźców palestyńskich w tym kraju;
 10. zauważa, że ramy działania Rady wygasną 30 lipca 2023 r.; apeluje do Rady i Komisji o podjęcie natychmiastowych działań zmierzających do przedłużenia okresu obowiązywania tych ram i o podjęcie prac nad ich odnowieniem;
 11. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, aby we współpracy z państwami członkowskimi zaproponowała sporządzenie wykazu organów ponoszących odpowiedzialność w Libanie; domaga się wprowadzenia ukierunkowanych sankcji zgodnie z ramami przyjętymi przez Radę 30 lipca 2021 r. wobec wszystkich osób lub podmiotów, które spełniają kryteria tych ram, a w szczególności wobec prezesa banku centralnego Salameha i członków libańskiego parlamentu utrudniających wybory prezydenckie, a tym samym utworzenie rządu, oraz tych, którzy wstrzymują zatwierdzenie reform uzgodnionych z MFW, a także wobec polityków zakłócających działania wymiaru sprawiedliwości, w szczególności dochodzenie w sprawie wybuchu w porcie;
 12. przypomina, że zdecydowanie popiera wszystkich obrońców praw człowieka w Libanie i ich pracę; wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącą emigracją mieszkańców Libanu i wynikającym z niej drenażem mózgow, ze szkodą dla zasobów kadrowych niezbędnych do odbudowy i ożywienia Libanu oraz życia demokratycznego w tym kraju; przypomina o swoim zdecydowanym poparciu dla tych, którzy choć pracują w zdeorganizowanej administracji publicznej, dokładają wszelkich starań, aby zapewnić podstawowe usługi dla ludności;
 13. apeluje do Libanu o ratyfikację pozostałych czterech podstawowych konwencji MOP, które nie zostały jeszcze ratyfikowane, a mianowicie Konwencji nr 87 dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych, Konwencji nr 155 dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy, Konwencji nr 187 dotyczącej struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy oraz Protokołu nr 29 z 2014 r. do Konwencji dotyczącej pracy przymusowej; wzywa Liban do zapewnienia niezbędnej ochrony przed pracą przymusową, zgodnie z krajowym prawem pracy i międzynarodowymi standardami praw człowieka, w tym podstawowymi zasadami i prawami obowiązującymi w pracy, oraz konwencją MOP dotyczącą pracowników domowych (nr 189 z 2011 r.), by rozwiązać problem, jakim jest oparty na wyzysku system kafali;
 14. zwraca się do wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa o wyznaczenie specjalnego wysłannika

- do Libanu, który będzie nadzorował postępy w ramach umów podpisanych przez Liban z UE;
15. wzywa władze Libanu do wdrożenia 23 zaleceń misji obserwacji wyborów z ramienia UE dotyczących poprawy sposobu organizacji wyborów w Libanie, zarządzania nimi i ich przeprowadzania oraz do zorganizowania spóźnionych wyborów samorządowych;
 16. apeluje do libańskiego parlamentu o przegłosowanie ustaw niezbędnych do skutecznego zapewnienia niezależności sądownictwa;
 17. podkreśla znaczenie zapewnienia właściwego stosowania zmienionego art. 47 kodeksu postępowania karnego, który zezwala na obecność adwokata na wszystkich etapach dochodzenia;
 18. wzywa libańskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do zapewnienia odpowiedniej ochrony organizacjom pozarządowym LGBTQI+ i społecznościom, tak aby miały prawo do wolności wypowiedzi i demonstracji;
 19. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie porozumienia w sprawie wytyczenia granicy morskiej między Libanem a Izraelem; zachęca strony do dalszego konstruktywnego zaangażowania;
 20. wyraża zaniepokojenie utrzymującym się brakiem postępów w kierunku trwałego zawieszenia broni i realizacji innych kluczowych postanowień rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1701 (2006); przypomina, że zdecydowanie popiera integralność terytorialną, suwerenność i niezależność polityczną Libanu, zgodnie z niedawno przyjętą rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2591 (2021);
 21. potwierdza silne partnerstwo z Libanem i jego mieszkańcami, zakorzenione we wspólnych wartościach, takich jak demokracja, pluralizm, praworządność i poszanowanie praw człowieka; potwierdza swoją solidarność z libańskim społeczeństwem obywatelskim oraz wsparcie dla niego; przypomina o pilnej potrzebie wyboru prezydenta i powołania w pełni funkcjonującego rządu w celu zapewnienia stabilności politycznej; wzywa Radę i Komisję do dalszego wspierania odbudowy i ożywienia gospodarczego Libanu, jak również do zacieśnienia współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w tym kraju i do lepszego ich finansowania;
 22. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, sekretarzowi generalnemu Ligii Arabskiej, przewodniczącemu Euro-śródziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego oraz rządowi i parlamentowi Libanu.